

Redaktör: Marie Sundberg debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Innovationers betydelse för sysselsättningen har lyfts fram i vårpropositionen. Men regeringen når ändå inte ända fram i sin strävan att skapa en politik för innovation. Utrymmet för ofinansierade permanenta reformer bör användas för att främja innovation för att skapa nya jobb, skriver Ivas vd **Björn O Nilsson**.

Regeringen måste lägga mer pengar på innovationspolitiken

Företagens vilja att anställa fler människor är central för tillväxten och välfärden, skriver regeringen i vårpropositionen.

Iva-projektet Innovation för tillväxt genomförde nyligen en Sifundersökning som visar att en dryg fjärdedel, 28 procent, av svenska folket anser att innovation skapar tillväxt. En nästan lika stor andel, 23 procent, menar att innovation förbättrar konkurrenskraften. Men bara 13 procent tycker att innovation skapar jobb.

Det är förvånande, eftersom ingen arbetsförmedling i världen kan skapa jobb. I stället måste arbetstillfällena komma som en följd av innovation och risktagande hos företagen. Därför är en företagervänlig regeringspolitik som stöder både risk och innovationer en förutsättning för nya jobb.

Regeringen kan lansera flera aktiva åtgärder på detta område. Det finns ekonomi för det tack vare välskötta finanser under mandatperioden och ett offentligt sparande väl över över-skottsmålet.

Regeringen skriver själv i vårpropositionen: "Det är således möjligt att det



Björn O Nilsson

vd, Iva, styrgruppsmedlem
Innovation för tillväxt

"Att förbättra innovationsklimatet är en nödvändighet."

kan finnas ett visst utrymme för ofinansierade permanenta reformer framöver".

Här får regeringen förslag på vad de permanenta reformerna skulle kunna bestå i för att jobbskapande innovation ska gynnas. Iva vill gärna knyta an till konkreta förslag från projektet Innovation för tillväxt.

Projektet drivs av Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien, Iva i samverkan med Vinnova, Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv, och med Marcus Wallenberg som projektets styrgruppsordförande.

Regeringen vill tillföra Almi företagspartner och Innovationsbron mer kapital. Det är bra och lovligt att tidigt riskkapital tillförs på detta sätt.

Men det räcker inte. Många innovativa tillväxtföretag genomgår en fas i sin utveckling där behovet av kapital är så stort att varken privata investerare eller de två nämnda institutionerna kan fylla det. Vi talar om riskkapitalbehov på 3–50 miljoner kronor under fem till åtta år per företag.

Vi har därför föreslagit ett fondsystem där statligt och institutionellt kapital samverkar. Statens satsning

skulle vara 5 miljarder kronor. Vinsten för samhället blir mångdubbelt större.

Vi har med spänning följt debatten om en ny utformning av lagen om offentlig upphandling, LOU. Ännu saknas en viktig kugge i utkastet – innovationsupphandling. Den är föremål för en utredning som ska lägga sitt förslag i augusti.

I vårt projekt har vi inspirerats av de system för innovationsupphandling från små och medelstora företag som finns i Nederländerna och Storbritannien. Vi hoppas att motsvarande inspiration kommer till konkret uttryck i utredningens förslag, och att förslaget sätter spår i kommande propositioner för innovationsupphandling.

Regeringen uppmärksammar det viktiga tillskottet av utländsk arbetskraft som bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft och Sveriges tillväxt. För att attrahera en del av denna arbetskraft är expertskatten en viktig konkurrensfaktor.

Dagens svenska tillämpning präglas av en låg förutsägbarhet och för korta tillämpningsperioder.

Vi föreslår därför bland annat att tiden för skattereduktionen förlängs

och att en nedre inkomstgräns införs för att snabba på handläggningen.

Iva och Innovation för tillväxt vill framhålla att investeringar i forskning och utveckling i små och medelstora innovativa tillväxtbolag måste stimuleras kraftfullt.

I vårpropositionen hade vi gärna sett ett förslag om en skattecredit som underlättar för investeringar i innovationsbolag baserade på forskning och utveckling.

Samtidigt skulle vi vilja införa ett förslag för skatteavräkning för företag för forsknings- och utvecklingsinvesteringar, motsvarande det system som framgångsrikt tillämpas i Norge.

Att förbättra innovationsklimatet i Sverige är en nödvändighet för framtidens jobb. Vi hade gärna sett fler sådana förslag i vårpropositionen.

Vi har pekat på fyra konkreta förslag från vårt projekt som vi hoppas ska ingå i en innovationsstrategi för Sverige.

Inom kort kommer vi med ännu fler förslag som alla har ett gemensamt syfte: att främja innovation och därmed bidra till nya och växande företag som vill anställa.

Redaktör: Marie Sundberg debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Det är anmärkningsvärt att Iva förespråkar statliga riskkapitalfonder. Forskning och 60 års svensk erfarenhet visar att offentliga utgifter varken skapar innovationer, tillväxt eller jobb. Precis som industrialisten Rune Andersson påpekar är det generella förbättringar i företagandets villkor som behövs, skriver Ratios vd **Nils Karlson**.

Statliga fonder skapar bevisligen inga nya jobb

Antalet anställda i privat sektor i Sverige är oförändrat sedan 1950. Netto har inga jobb tillkommit. Däremot har den offentliga sektorn vuxit starkt.

Samtidigt har befolkningen växt och därmed ökat försörjningsbördan och utanförskapet. Viktigt att betona är att mängder av nya företag och arbetstillfällen har tillkommit under dessa 60 år. Likaså har existerande företag utvecklat nya affärsmodeller och marknader.

Lika många privata arbetstillfällen har dock slagits ut. Nettot är noll. Noterbart är även att inte ett enda av de svenska storföretagen är startade efter 1970.

Denna situation är långsiktig ohållbar och har egentligen ingenting med den pågående krisen att göra. Däremot förstärker krisen behovet av reformer.

När svensk industriproduktion



Nils Karlson

nationalekonom, statsvetare, docent, vd Ratio, näringslivets forskningsinstitut, ledamot, avdelning nio, Iva.

minskar med 30 procent och hela sektorerna riskerar att slås ut ställs den grundläggande frågan på sin spets: Hur ska Sverige lyckas bejaka de förändringar som behövs för att vi ska få fler jobb i växande företag? Såväl sittande regering som opposition saknar bra svar på denna fråga.

Regeringen har lagt kraften på att öka arbetskraftsutbudet men har missat frågan om hur efterfrågan på arbete ska kunna öka och nya jobb skapas. Ökad sysselsättning kräver fler privata arbetsgivare.

Oppositionen, i den mån deras politik är känd, hävdar att nya bidrag och stöd ska öka sysselsättningen. Det är precis den typ av politik som har orsakat bristen på nya jobb i privat sektor.

Lika anmärkningsvärt är att Kungliga ingenjörsvetenskapsakademiens, vd Björn O Nilsson hävdar att det är offentliga bidrag, statliga fonder, offentlig upphandling och riktade avdrag som

ska skapa innovationer, tillväxt och sysselsättning (DI Debatt 22/4).

Det är fel väg att gå. Ökade offentliga utgifter kan inte skapa fler jobb i växande företag. Det visar med all önskvärd tydlighet de senaste 60 årens svenska erfarenhet. Aktuell forskning ger samma bild.

Trots att Sverige tillhör de länder i världen som investerar mest i forskning och utveckling ligger vi efter när det gäller jobbskapande och tillväxtföretagande.

Sveriges akilleshäla är att vi är dåliga på att kommersialisera ny kunskap. Endast privata entreprenörer och industrialister som konkurrerar på marknader kan långsiktiga skapa fler jobb i växande företag.

Det går inte att på politisk väg välja ut vinnare eller identifiera vilka sektorer eller företag som är viktigare än andra. Detta gäller oavsett om bidragen kommer från Almi, Vinnova eller EU:s fonder. Lika lite hjälper det att

även privata intressenter matchar eller kompletterar de offentliga stöden.

Tillväxt och jobbskapande är ett resultat av vad nationalekonomen Joseph Schumpeter kallade kreativ förstörelse. Låt de företag som själva fritt kan attrahera kapital och kunder växa, tjäna pengar, investera och konkurrera ut de som inte lyckas.

Avveckling och nedläggning är en lika viktig del som entreprenörskap och nyföretagande i en sund näringspolitik. Låt marknaderna själva sälla fram de affärsidéer som fungerar. Det är så utvecklingskraft skapas.

Det behövs generella förbättringar i företagandets villkor, precis som Rune Andersson påpekade (DI Debatt 12/4).

Det betyder lägre skatter på ägande och investeringar, lägre skatter på inkomster, färre regleringar och moderniserade arbetsmarknadsregleringar samt, inte minst, ökad näringsfrihet och bättre fungerande marknader inom sektorer som vård, skola och omsorg.

Redaktör: Marie Sundberg debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Det är anmärkningsvärt att Iva förespråkar statliga riskkapitalfonder. Forskning och 60 års svensk erfarenhet visar att offentliga utgifter varken skapar innovationer, tillväxt eller jobb. Precis som industrialisten Rune Andersson påpekar är det generella förbättringar i företagandets villkor som behövs, skriver Ratios vd **Nils Karlson**.

Statliga fonder skapar bevisligen inga nya jobb

Antalet anställda i privat sektor i Sverige är oförändrat sedan 1950. Netto har inga jobb tillkommit. Däremot har den offentliga sektorn vuxit starkt.

Samtidigt har befolkningen växt och därmed ökat försörjningsbördan och utanförskapet. Viktigt att betona är att mängder av nya företag och arbetstillfällen har tillkommit under dessa 60 år. Likaså har existerande företag utvecklat nya affärsmodeller och marknader.

Lika många privata arbetstillfällen har dock slagits ut. Nettot är noll. Noterbart är även att inte ett enda av de svenska storföretagen är startade efter 1970.

Denna situation är långsiktig ohållbar och har egentligen ingenting med den pågående krisen att göra. Däremot förstärker krisen behovet av reformer.

När svensk industriproduktion



Nils Karlson

nationalekonom, statsvetare, docent, vd Ratio, näringslivets forskningsinstitut, ledamot, avdelning nio, Iva.

minskar med 30 procent och hela sektorerna riskerar att slås ut ställs den grundläggande frågan på sin spets: Hur ska Sverige lyckas bejaka de förändringar som behövs för att vi ska få fler jobb i växande företag? Såväl sittande regering som opposition saknar bra svar på denna fråga.

Regeringen har lagt kraften på att öka arbetskraftsutbudet men har missat frågan om hur efterfrågan på arbete ska kunna öka och nya jobb skapas. Ökad sysselsättning kräver fler privata arbetsgivare.

Oppositionen, i den mån deras politik är känd, hävdar att nya bidrag och stöd ska öka sysselsättningen. Det är precis den typ av politik som har orsakat bristen på nya jobb i privat sektor.

Lika anmärkningsvärt är att Kungliga ingenjörsvetenskapsakademiens, vd Björn O Nilsson hävdar att det är offentliga bidrag, statliga fonder, offentlig upphandling och riktade avdrag som

ska skapa innovationer, tillväxt och sysselsättning (DI Debatt 22/4).

Det är fel väg att gå. Ökade offentliga utgifter kan inte skapa fler jobb i växande företag. Det visar med all önskvärd tydlighet de senaste 60 årens svenska erfarenhet. Aktuell forskning ger samma bild.

Trots att Sverige tillhör de länder i världen som investerar mest i forskning och utveckling ligger vi efter när det gäller jobbskapande och tillväxtföretagande.

Sveriges akilleshäla är att vi är dåliga på att kommersialisera ny kunskap. Endast privata entreprenörer och industrialister som konkurrerar på marknader kan långsiktiga skapa fler jobb i växande företag.

Det går inte att på politisk väg välja ut vinnare eller identifiera vilka sektorer eller företag som är viktigare än andra. Detta gäller oavsett om bidragen kommer från Almi, Vinnova eller EU:s fonder. Lika lite hjälper det att

även privata intressenter matchar eller kompletterar de offentliga stöden.

Tillväxt och jobbskapande är ett resultat av vad nationalekonomen Joseph Schumpeter kallade kreativ förstörelse. Låt de företag som själva fritt kan attrahera kapital och kunder växa, tjäna pengar, investera och konkurrera ut de som inte lyckas.

Avveckling och nedläggning är en lika viktig del som entreprenörskap och nyföretagande i en sund näringspolitik. Låt marknaderna själva sälla fram de affärsidéer som fungerar. Det är så utvecklingskraft skapas.

Det behövs generella förbättringar i företagandets villkor, precis som Rune Andersson påpekade (DI Debatt 12/4).

Det betyder lägre skatter på ägande och investeringar, lägre skatter på inkomster, färre regleringar och moderniserade arbetsmarknadsregleringar samt, inte minst, ökad näringsfrihet och bättre fungerande marknader inom sektorer som vård, skola och omsorg.

Ja till statlig stimulans

Ratios vd Nils Karlson tror att Iva och Ivas projekt Innovation för tillväxt vill skapa statliga fonder som ska investera i företag (DI Debatt 29/4).

Det är precis tvärtom. Det gör mig och övriga styrgruppsmedlemmar i projektet bekymrade, eftersom vi inte har nått ut med vårt budskap.

Vi föreslår alltså privata riskkapitalfonder efter internationella förebilder, där staten går in med offentliga medel för att öka tillgången på riskkapital. Staten ska inte aktivt delta – det är därför vi föreslår denna lösning. Fonderna ska handhas av professionella placerare, inte av staten.

Genom detta ”fond i fond”-förslag investeras offentliga medel i privata venture capital-fonder. Motsvarande fonder finns i både Danmark och Norge. I Israel har ett liknande system utvecklats 50 venture capital-fonder med resultatet att cirka 70 bolag i dag är noterade på Nasdaq.

Bakgrunden är att vi anser att innovationsklimatet måste förbättras i Sverige så att fler kunskapsföretag bildas och växer. Håller man med om det måste man också fråga sig om staten bör föra en aktiv politik för att stimulera innovation. Vårt svar är ja.

Sverige måste ha en tydlig innovationsstrategi som ser till goda generella villkor kombinerade med riktade stimulansåtgärder där så krävs.



Björn O Nilsson

professor,
vd, Iva,
styrgrupps-
medlem, Innova-
tion för tillväxt

”Staten bör föra en aktiv politik för att stimulera innovation.”

Nils Karlson hävdar att Sverige endast har stimulerat nya arbetstillfällen i offentlig sektor. Då utgår han emellertid från 1950. Med 1990 som basår har det tills i dag skapats 440 000 nya jobb i Sverige, samtliga i privat sektor där tillväxten nu sker.

Vi delar samtidigt åsikten om att företagets villkor behöver förbättras. Men det räcker inte. Även politikerna i Sverige måste engagera sig, som i de länder vi konkurrerar med.

Det vore fatalt att ta bort Almi, Innovationsbron, Vinnova och Tillväxtverket. Dessa och andra myndigheters riktade stimulansarbete för innovation och företagande är viktigt för att svenska kunskapsföretag ska utvecklas.

Iva och Innovation för tillväxt förespråkar inte ökade offentliga utgifter – men effektivare användning av dem. Som exempel kan nämnas offentliga upphandlingar, som varje år står för minst 500 miljarder kronor. De bör många företag och bör användas för att stimulera innovation och tillväxt.

En statlig utredning kommer senare i år att föreslå hur innovationsupphandlingar kan öka i Sverige. De system med insatser som Sverige har i dag för att främja innovationsklimatet är nödvändiga för att utveckla kunskapsföretag. Dessa är dock otillräckliga och måste utvecklas och förbättras – inte skrotas.